

ΠΕΡΙ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΟΙΝΩΝ.

(Συνέχεια. — Ἰδε φυλλ. ΙΑ΄.)

Περὶ Μέλανος οἴνου.

Ἔνεκα τῆς βαθείας χρωματιστικῆς ὕλης τῆς ἐμπεριεχομένης εἰς τὸν φλοιὸν τῶν σταφυλῶν, πρὸ πάντων ἐν τοῖς θερμοῖς κλίμασι, καθίσταται ὁ οἶνος τοιοῦτος ὥστε κλίνει πρὸς τὸ μέλαν χρῶμα, καὶ οὐχὶ τὸ ἐρυθρόν. Κατεργαζόμενος δὲ μετὰ τῶν στεμφύλων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἀπολαμβάνει, οὐ μόνον χρῶμα ἐκ τῶν φλοιῶν, ποῦ μὲν πυκνόν, ποῦ δὲ ἀραιόν, ἀλλὰ προσέτι ἑτέρας οὐσίας· οἶον βυρσοδεψικὴν ὕλην (taninum) ἐκ τοῦ μίσχου (κοτζανίου) καὶ τῶν φλοιῶν, ἐλαιώδη μόρια ἐκ τῶν σπόρων καὶ λοιπῶν· καθιστάμενος, ὅθεν, ἥττον ἐρεθιστικὸς τοῦ λευκοῦ, προσαποκτᾷ τονικὴν μᾶλλον καὶ θρεπτικὴν ἐνέργειαν, διὸ ὅχι μόνον ἔπεται τοῦ λευκοῦ, ὄντος φυσικωτέρου, ἀλλὰ καθὼ πολυτύνθετος καὶ τεχνικώτερος ἀποκαθιστᾷ δυσκολωτέραν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς κατασκευῆς του.

Πρὸς τὸν σκοπὸν ὅθεν τῆς κατασκευῆς τοῦ μέλανος οἴνου λαμβάνομεν πεπατημένας σταφυλάς καὶ ἐρρίπτομεν αὐτάς ἐντὸς κάδων μετὰ τῶν στεμφύλων· οἱ κάδοι ὄντες μετρίως χωρητικότητος καὶ τοποθετημένοι εἰς ἀνοικτὸν μὲν μέρος, οὐχὶ δὲ ἐν ὑπαίθρῳ, καθύσιν ἐκ τῆς θερμοκρασίας τῆς περιβαλλούσης ἀτμοσφαίρας καὶ τῆς ὥριμάσεως τῶν σταφυλῶν ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος τάχιον ἢ βράδιον ἢ ζυμώσεις τοῦ οἴνου· πρέπει μὲν νὰ πληροῦνται οὗτοι ἐντὸς 3 ἡμερῶν ἢ τὸ πολὺ 4., οὐδέποτε δὲ μέχρι τῶν χειλέων αὐτῶν, ἀλλὰ πολὺ κάτωθεν· τὸ μὲν, διότι τὰ στέμφυλα ὑπερπλέοντα θέλουν ἐξογκοῦσθαι ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ὅπερ οἱ Γάλλοι σκιαδίων καλοῦσι· τὸ δὲ, διότι ἀνωθεν αὐτῶν σχηματίζεται πυκνὸν ἀδιάρρηκτον στρώμα, ἐκ τοῦ ἀναπτυσσομένου ἀνθρακικοῦ ὀξέος καθὼ βαρυτέρου τοῦ λοιποῦ ἀτμοσφ. αἱρος, ὅπερ μεγάλως συντελεῖ εἰς τὴν ἀποδιώξιν τῆς παρουσίας τοῦ ὀξυγόνου τῆς περικυκλούσης ἀτμοσφαίρας, μὴ δυναμένου νὰ ἐπενεργήσῃ οὐσιωδῶς ἐπὶ τοῦ ἀναπτυσσομένου οἶνοπνεύματος, πρὸς παραγωγὴν ἐπιβλαβῶν ὀξέων. Τούντεῦθεν κατασκευάσαντες μακρὰν ῥάβδον κατάλληλον, σπεύδομεν τρίς καὶ τετράκις ἴσως καὶ πεντάκις τῆς ἡμέρας ν' ἀνακατόνωμεν τὰ ὑπερπλέοντα στέμφυλα, καταβυθίζοντες αὐτὰ πρὸς τὸ ὑποκάτωθεν ἐργαζόμενον ῥευστόν. Τοῦτο δὲ πρίτ-

τοντες, ὅχι μόνον διὰ τῶν στεμφύλων βαθυχρωματίζομεν τὸν οἶνον, ἀλλὰ συνάμα, ἔνεκα τῆς πρὸς τὸν πυθμένα ἐμβύθισης τούτων, ἐμπεριεχόντων οὐσίας δι' ὧν μετριάζεται ἡ ὀρμητικότης καὶ ὁ θόρυβος τῆς ζυμώσεως, ἐνυπάρχων μόνον πρὸς τὸ ἄνω μέρος· συνάμα δὲ παρατείνουμεν ἡσύχως τὴν τελευταίαν κατεργασίαν τοῦ οἴνου εἰς τὸν κάδον, καὶ ἀναχαιτίζομεν τὴν ἐπίσπυσιν τῆς ζυμώσεως ἥτις μεγάλως συντείνει εἰς τὴν ποιότητα τοῦ οἴνου καὶ τὴν μέλλουσαν περιπέτειάν του. Ἐναργῆς δὲ ἀπόδειξις τῶν λεγομένων τούτων ἔρχεται καὶ ἡ ἐξῆς πρακτικὴ παρατήρησις. Ὅταν πλησιάσωμεν τὸ οὖς πρὸς τὸ ἐξωθεν μέρος τοῦ κάδου, ἀκούομεν τὸ μὲν ἄνω μέρος πρὸς τὰ στέμφυλα νὰ ᾔηται θορυβωδέστατον καὶ θερμότατον, τὸ δὲ κάτωθεν ψυχρότατον καὶ ἡσυχώτατον.

Μετριασθείσης τῆς θερμότητος μετὰ παρέλευσιν 4—5 ἡμερῶν, μεταγγίζομεν τὸν οἶνον ἐκ τοῦ κάδου εἰς τὰ οἶνοδοχεῖα, ἅτινα εἰσὶ πλυμένα καὶ θελωμένα, καθ' ὃν τρόπον εἰς τοὺς λευκοὺς οἶνους ἀνέφερον. Τὴν δὲ μετάγγισιν ἐκ τοῦ κάδου εἰς τὰ οἶνοδοχεῖα ποιοῦμεν κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἐξαχθησομένου ποσοῦ καὶ πῶν πληρωθησομένων οἶνοδοχείων, προσέχοντες ὥστε ἕκαστον τούτων νὰ προσδεχθῇ ἀνάλογόν τι ποσὸν οἴνου, ἐκ τῶν διαφόρων στρωμάτων τοῦ ἐξαχθησομένου ῥευστοῦ, ὅπως ὁ οἶνος ἔσται καθ' ὅλα ὁμοῖος· τοῦτέστι, ἀρχίσαντες τὴν μετάγγισιν ἐξακολουθοῦμεν νὰ ἐρρίπτωμεν ἀνὰ ἓνα ἢ δύο ἀσχοὺς (κατὰ τὴν ἀναλογίαν) εἰς ἕκαστον οἶνοδοχεῖον μέχρι τοῦ τελευταίου, ἐπαναλαμβάνοντες τοῦτο πάλιν ἀπὸ τοῦ πρώτου μέχρι τοῦ τελευταίου ἄχρις ἀποπληρώσεως. Τοσοῦτω μᾶλλον ὀφείλομεν νὰ κάμωμεν τὸν οἶνον καθ' ὅλα ὁμοῖον, καθ' ὅσον ὅχι μόνον πρέπει νὰ φέρῃ τὸν αὐτὸν τύπον, ὡς ἐν τοῖς ἐμπροσθεν διέλαβον, ἀλλὰ καὶ τὴν αὐτὴν δύναμιν, διότι διὰ τοῦ τρόπου τούτου συγκερνῶνται αἱ διάφοροι οὐσίαι, ἐν αἷς καὶ ἡ βυρσοδεψικὴ ὕλη, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἡ ἐπιτυχία τοῦ μέλανος οἴνου. Τούτων ἔνεκα ὀφείλει μὲν ὁ οἴνοποιός νὰ ἐξετάτῃ διὰ τοῦ γλευκομέτρου τὸ πυκνὸν τοῦ γλεύκους του, ὅπως ἀναλογίσῃ τὴν δύναμιν τοῦ οἴνου του ἐκ τοῦ παραχθησομένου οἶνοπνεύματος, δὲν δύναται ὁμῶς νὰ ταλαντευθῇ ἀμυβήλων διὰ τὴν ὑπερβαλοῦσαν ποσότητα τῆς ζαχχάρεως, ὡς εἰς τοὺς λευκοὺς οἶνους (μόλονότι ὀφείλει νὰ δώσῃ καὶ ἐνταῦθα τὴν δέουσαν προτοχὴν τῆς συμμίξεως ἀδυνάτων σταφυλῶν) καθότι ἕτερα στοι-

χειρ συστατικά ἐν τῷ μέλανι οἴνῳ, ἀνταγωνίζονται κατὰ τῆς ζωῆς καὶ ἐπιτυχίας του.

Τὸν οὕτω πῶς ἐντεθέντα οἶνον ἐν ταῖς βιρραλίαις πρὸς ζύμωσιν, δυνάμεθα καθ' ὅμιλον τρόπον, ὡς καὶ τὸν λευκόν, νὰ μεταγγίτῳμεν ὁπόταν ἐπέλθῃσι τὰ μεγάλα ψύχη. Ταύτην δὲ τὴν μετάγγισιν μετὰ ἓνα περίπου μῆνα διαδέχεται τὸ καθάρισμα ἀπὸ τῆς νεοσχηματισθείσης βλέννης καὶ τῶν ἀλάτων. Γίνεται δὲ τοῦτο δι' ἐτέρας τεχνητῆς κόλλας ἣν οἱ Γάλλοι *gelatine-Lainé* ἀποκαλοῦσι, πωλοῦντες ταύτην εἰς πλακοῦντας. Τρία δὲ δραμμία ταύτης, διαλυθείσης ἐν τῷ 50 δραμίων ὕδατος, ἐντιθεμένου ἐπὶ τῆς πυρᾶς πρὸς διάλυσιν, ἐνωθέντα καὶ μεθ' ἑνὸς δραμίου βυρσοδεψικῆς ὕλης (*Taninum*) ἄρκοῦτι πρὸς καθαρισμόν μιᾶς βαρέλας οἴνου, περιλαμβανούσης 50 ὀκάδας. Σχηματισθέντος ὅθεν τοῦ κολλώδους ἐκείνου ἰζήματός ἐν τῷ πυθμένι καὶ καταστάντος τοῦ οἴνου διαυγοῦς, ποιοῦμεν καὶ πάλιν τὴν μετάγγισιν διὰ τοῦ ἐγνωσμένου τρόπου τοῦ σίφωνος. Μεταφέροντες δὲ τὰ οἰνοθήρα ἐντὸς ὑπογείων ἀρκετὰ καταλλήλων, διὰ τὸ τοῦ ψυχρὸς τοῦ χειμῶνος καὶ τὴν ζέστην τοῦ θέρους, καὶ ἀσφαλῶς πωματίσαντες, ἐγκαταλείπομεν ταῦτα ἐν ἡρεμίᾳ νὰ κατεργασθῶσιν. Διαρκούσης τῆς ἀνοίξεως καὶ τοῦ θέρους τοῦ ἐπιόντος ἔτους, οὐδόλως εἶναι σύμφορον νὰ γίνῃ καὶ τρίτη μετάγγισις, ὡς οἱ πλεῖστοι ποιοῦσι, πρὸς λαβόντες τὸν τρόπον τοῦτον παρὰ τῆς Γαλλίας καθ' ὅσον ὁ οἶνος ὄχι μόνον ἀπόλλυται τὸ χρῶμα καὶ μέρος τοῦ οἰνοπνεύματος, καθιστάμενος ἀδύνατος (*faible*), ἀλλὰ συνάμα λαμβάνει ἰδιόζουσαν ὁσμὴν θείου (ἐκ τοῦ θειώδους ὀξέος) καὶ ἀηδῆ στιφίζουσιν γεῦσιν, κλίνουσιν πρὸς τὸ ὀξύ. Αἱ συχναὶ μετάγγισεις γίνονται βλάβης πρόξενοι, καὶ οὐχὶ ὠφελείας, ὡς οἱ πλεῖστοι διατείνονται, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὸν Εὐρωπαϊκὸν τρόπον· ἐλητμήνησαν ὅμως οἱ Κύριοι οὗτοι, ὅτι ἐκεῖ μὲν τὰ ψύχη διαρκῆ ὄντα, ἐπιτρέπουσιν εἰς τὸν οἰνοποιὸν τὴν μετάγγισιν ἐν οἰωδῇ ποτε χρόνῳ, ἐδῶ δὲ διὰ τὸ εὐκρατές τοῦ κλίματος καὶ τὴν συχνὴν μεταβολὴν τοῦ καιροῦ, ὅπου καὶ αὐτὸ τὸ ἡμέτερον σῶμα εὐρισκόμενον πάντοτε ἐν ἐφιδρώσει ὑποδεικνύει τὴν θερμότητά, ἡ συχνὴ μετάγγισις δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ ἐλάττωσις τῶν ζωτικῶν δυνάμεων τοῦ οἴνου, καὶ ἡ παντελὴς τροπὴ συστατικῶν τινῶν ἐν τῷ οἴνῳ πρὸς χείρονα περιπέτειαν αὐτοῦ ἕνεκα τῆς ἐπιδράσεως τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ αἵρος. Ἄλλος οὐσιώδης λόγος τοῦ νὰ ἀποφεύγωμεν τὴν συχνὴν

μετάγγισιν, εἶναι ὅτι τὰ συστατικά αἵτινα ἐμπεριέχονται ἐν τῇ ὑποστάσει τοῦ οἴνου, σχηματίζονται μετὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν μετάγγισιν τῆς πρώτης περιόδου, εἶναι μὲν ἀνάλογα πρὸς τὰ συστατικά τῆς πρώτης καὶ δευτέρας ἐξαχθείσης λάσπης, διαφέρουσιν ὅμως κατὰ τοῦτο, ὅτι τὸ σχηματισθὲν ὀξυτρυγικὸν Κάλι στοιχεῖον βλαβερόν ἐν αὐτῷ, ποῦ μὲν ἐλλείπει παντελῶς ἐκ τῆς ἐν λόγῳ ὑποστάσεως, ποῦ δὲ ἐνυπάρχει κατ' ἐλάχιστον ποσὸν μὴ δυνάμενον νὰ ἐπιφέρῃ βλάβην· ἥδη ὅμως διὰ τῶν συχνῶν μετάγγίσεων ταύτων, ἐπαυξάνεται ἡ ποσότης ἐνὸς ἐλευθέρου ὀξέος δυνάμενον νὰ ἐπιδράῃ οὐτωδῶς μετ' ἐκείνου ἐπὶ τῆς ζωῆς καὶ διατηρήσεως τοῦ οἴνου· καθόσον ἅπαντες οἱ οἶνοι καὶ οἱ πολλὰ γλυκεῖς, ἐμπεριέχουν ἐλεύθερον ὀξύ εἰς ἐλάχιστην ποσότητα, καθὼς τοῦτο γίνεται φανερόν διὰ τῆς δοκιμῆς τοῦ καγκαμίνου χάρτου, ὅστις κοκκινισχρῶματιζέται· ἡ δὲ συχνὴ μετάγγισις προσεπαυξάνει τὸ ἐλεύθερον τοῦτο ὀξύ, τῇ ἐπιρροῇ τοῦ ὀξυγόνου τῆς ἀτμοσφίρας, διὸ τὸ στυρὸν καὶ ὀριμὸν μέχρι τοῦδε τοῦ οἴνου, ὀφειλόμενον εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ βυρσοδεψικοῦ ὀξέος μετατρέπεται κλῖνον πρὸς τὸ ὑπόξυνον. Αἱ συχναὶ μετάγγισεις τότε μόνον εἶναι δεδικαιολογημέναι, ὁπόταν θέλωμεν νὰ μιμηθῶμεν τοὺς οἴνους τοῦ Ῥήνου, οἵτινες παρέχουν εἰς μεγαλητέραν ποσότητα τὸ ἐλεύθερον τοῦτο ὀξύ, ἀπὸ τοῦς οἴνους τῶν μεσημβρινῶν κλιμάτων· ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, διατὶ δὲν τρυγῶμεν τὰς μήλειστέ ἐντελῶς ὠρίμους σταφυλὰς ὅπως κατασκευάσωμεν τὴν ἀπομίμησιν τῶν τοῦ Ῥήνου οἴνων, ὅπως τὸ ἐν Πάτραις κατὰστημα τῆς οἰνοποιίας ἀριστα ἐπέτυχεν; Μετάγγισις τότε μόνον κατ' ἀνάγκην γίνεται, ὁπόταν πρόκειται περὶ ἀποστολῆς. Τὸ δὲ πλούσιον παχυλὸν καὶ κλῖνον πρὸς τὸ ζακχαρώδες παντὸς οἴνου δὲν θεραπεύεται τάνυν διὰ τῶν μετάγγίσεων, ὡς αἱ πολλοὶ πράττουσι μιμούμενοι τοὺς Γάλλους· ἀλλὰ θεραπεύεται, ἢ κάλλιον προλαμβάνεται ἐν ἀρχῇ τῆς ζυμώσεως τοῦ οἴνου, ὁπόταν ἦναι δυνατόν νὰ συγκερασθῶσι τὰ διάφορα στοιχεῖα ἐν τῷ γλεύκει διὰ τῆς ἀναμίξεως ἀδυνάτου γλεύκους, πρὸς ἐντελῆ χημικὴν αὐτοῦ κατεργασίαν, ἄλλως τε πάντα ἐκ τῶν ὑπέρων γενομένην θεραπείαν εἶναι πρόσκαιρος καὶ ματαία· καθότι ὁ οἶνος ἀνδρωθεὶς ἔχει προσαποκτήσει τοσαῦτα αἷτια ἀσθενειῶν καὶ διαφθορᾶς, ὅσα οὐδὲν φάρμακον δύναται νὰ προλάβῃ· πάσχων ἀπαραλλάκτως ὡς ὁ διεφθαρμένος ἄνθρωπος ἐν τῇ πεπολιτισμένῃ

κοινωνία, ὅστις οὐδέποτε ἠθικοποιεῖται ἀποβάλλων τὰς κακὰς ἕξεις του, ἐάν ἐξ ὑπαρχῆς δὲν ἔλαβε τὴν δέουσαν ἀγωγὴν· ἔστι καὶ ἐάν ὑποτεθῇ ὅτι οὗτος εἰς τὸ στάδιον τῆς κοινωνικῆς του περιπετείας, ἐμορφώθη δι' ἐξωτερικῶν ἐπιδείξεων.

Οὕτω πως κατεργασθεὶς ὁ οἶνος ἐν τοῖς βαρελίοις καθίσταται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἔτοιμος πρὸς κατανάλωσιν· ἐνταυτῷ δὲ μετὰ διετῇ κατεργασίᾳ δύναται νὰ διατηρῇται καὶ εἰς τὰς φιάλας διαυγέστατος, ὥς τὰ παρουσιαζόμενα ἐν τῇ Ἐκθέσει τοῦ 1870 δείγματά μου, ἅτινα καίτοι μὴ ἐντελῶς κατεργασθέντα, ἐνταυτῷ δὲ δύνω μόνον μεταγγίσεις ὑποστάντα, οὐδὲν ἕλμα ὑποστάθμης παρουσιάζουσιν ἐν τῇ φιάλῃ, μολονότι ὅχι ὀλίγην προσβολὴν ὑφίστανται εἰς δίμηνον διάστημα ἐν τῷ προσηλίῳ μέρει τοῦ καταστήματος, τῆς Ἐκθέσεως ἕνεκα τῆς θερμότητος τοῦ ἐφετεινοῦ καλοῦ χειμῶνος.

Καθὼς δὲ ἐν ἀρχῇ οὕτω καὶ ἐνταῦθα περαιῶν τὴν περὶ μέλανος οἶνου σύντομον ἔκθεσίν μου, ἐπιπροσθέτω ὅτι, διὰ τοῦ ἀπλουστάτου τούτου τρόπου τῆς κατασκευῆς, πρὸ πάντων διὰ τοῦ ὑποδεικνυομένου τρόπου τοῦ καθαρισμοῦ διὰ τῆς δερματοκόλλας μετὰ τῶν ἄλλων οὐσιῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων, οὐδὲν ἄλλο προτίθεται νὰ ὑποδείξω ἢ τὴν ἀπλὴν κατασκευὴν φυσικοῦ οἶνου ἐν Ἑλλάδι, ἅνευ οὐδενὸς ἐπιπροσθέτου ἀρώματος. Τούτου δὲ κατορθωθέντος, δύνανται εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον διὰ τῆς πείρας καὶ τῆς χημικῆς ἀναλύσεως τῶν οἶνων, ν' ἀναφανῶσιν εἰς δικοὶ οἰνολόγοι ἐπιστήμονες, οἵτινες ἐκ παραβολῆς καὶ ἀναλογικῆς συγκρίσεως ὅχι μόνον κατορθώσωσι τὴν λεγομένην ἀπομίμησιν (imitation) τῶν ξένων οἶνων, διὰ τὰς πλουσιοπαρόχους ἐπιδορπίους τραπέζας τῶν πλουσίων μας, ἀλλὰ συνάμα ὑπερβῶσι καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐν Γαλλίᾳ μετερχομένους τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο (α) τοῦ καθαρίζειν διὰ μυστικοῦ τρόπου καὶ παρασκευάζειν ὁμοίως τὴν ἀπομίμησιν παντὸς οἶνου διὰ παρεισάκτου ἀρώματος (bouquet) καὶ ἐντεῦθεν καρπούμενους τὸ γενικὸν ἐμπόριον τῶν οἶνων τῆς Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως· μολονότι, κατ' ἐμὴν γνώμην

οἱ ἀπλοὶ φυσικοὶ οἶνοι τῆς Ἑλλάδος, ἀπλούστατα κατασκευαζόμενοι, παρέχουσι μετὰ τριετῇ κατεργασίᾳ τοσαύτας καλλονὰς, δυναμένας καὶ τὰς ποικίλας ἀρέξεις τῶν πολυταλάντων μας ἀρκετὰ νὰ ικανοποιήσωσιν ὥστε ἀποβαίνει ματαία καὶ ὅλως περιττὴ πᾶσα οἰαδὴποτε ψευδὴς ἀπομίμησις τούτων διὰ παρεισάκτου ἀρώματος. Εἰς ἀπόδειξιν τῶν λόγων μου, ἐξέθηκα σὺν ταῖς ἄλλαις καὶ φιάλῃ ἐκ μέλανος οἶνου, οὔτινος ἦτε γεῦσις καὶ ἰδιάζουσα ὁσμὴ, προδίδουσιν ἐκείνην τῆς φιάλλας. Ἐκαστος δὲ ἤθελεν ὑποπτευθῇ ὅτι παρεισῆξα πρόσθετον τὸ ἄρωμα τοῦτο, ἐν τούτοις οὐδὲν ἄλλο εἶναι εἰμὴ τριετὴς φυσικὸς ἀπλοῦς οἶνος, ἐξ ἡμισείας μετὰ σταφιδίτου, ὅστις ἤρχισε νὰ διαχέῃ, ἐκλύων τὸ αἰθέριον ἔλαιόν του.

ΚΕΦ. Δ'.

Περὶ σταφιδίτου οἶνου.

Τὸ λεπτὸν τοῦ φλοιοῦ, τὸ λίαν ζακχαρῶδες, καὶ ἡ ἀπουσία τῶν σπόρων τῆς σταφυλῆς τοῦ σταφιδοκαρποῦ, μάλιστα τοῦ ἀχαράκτου, μὲς παρέχει οὐ μόνον ἀξιόλογον καὶ ἀρκετὰ εὖοσμον οἶνον, ἀλλὰ καὶ λίαν πνευματώδη· ἡ μέχρι τοῦδε πείρα ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ σταφιδίτου οἶνου, διεβεβαίωσε τοὺς πλείστους, καὶ μάλιστα τοὺς ἐν Πάτραις συμπολίτας μου σταφιδοκτήμονας, ὅχι μόνον τὴν ἐντελῆ ἐπιτυχίαν του, καὶ τὴν καλλίστην εἰς τὸ εἶδος του ποιότητα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνθάρρυντικὴν ὑποδοχὴν, ἣν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ προσεδέχθη, πρὸ πάντων μάλιστα ἐν τοῖς ἐν Ἀθήναις καὶ Κερκύρᾳ ξενοδοχείοις, ὅπου ἐνδικαιτῶνται ξένοι περιηγηταί. Ὁ σταφιδίτης οἶνος κατασκευασθεὶς εἴτε ἀπὸ ἀχάρακτον εἴτε ἀπὸ κεχαραγμένον σταφιδοκαρπὸν, διατηρεῖ τὸν ἰδιάζοντα αὐτῷ τύπον, ὅστις τὸν καθιστᾷ λίαν διακριτικὸν ἐξ ὅλων τῶν λοιπῶν οἶνων τῆς ἀμπέλου, καὶ τὴν ἰσχυροτέραν καὶ ἐπικρατεστέραν ὁσμὴν παντὸς ἄλλου οἶνου οἰουδὴποτε μέρους· συνάμα δὲ τὸ ἐξαιρετὸν πλεονέκτημα τοῦ νὰ ἄλλοτριάζῃ τὴν ὁσμὴν του, ὅσον παλαιουῖται κατεργαζόμενος· διὸ τὸ ποικίλον καὶ λίαν εὐάρεστον τῆς ὁσμῆς του ταύτης δὲν ἠδυνήθησαν μέχρι τοῦδε οἱ ἐν Εὐρώπῃ οἰνοποιοὶ νὰ μιμηθῶσιν.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ σταφιδίτου οἶνου ἐνεργεῖται ἀπαραλλάκτως, ὥς καὶ ἡ τοῦ ἀμπελίτου· εἴτε λευκοῦ, εἴτε ξανθοῦ τὴν κατασκευὴν προτιθέμεθα· καθύτι μέλανος σταφιδίτου ἐπιτυχίαν, οὐδέποτε

(α) Οἱ οἰνοποιοὶ οὗτοι (maîtres) οὐ μόνον ἄριστοι τεχνίται, ἀλλὰ καὶ ἐπιστήμονες ὄντες, παραλαμβάνουσιν ἐκ διδασχῆς τοῦ πατρὸς των, καθὼς καὶ οὗτοι πρὸς τοὺς υἱοὺς των, τοὺς μυστικοὺς τρόπους τῶν οὐσιῶν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν οἶνων, καὶ τοῦ μιμεῖσθαι οἰονδὴποτε οἶνον διὰ παρεισάκτου ἀρώματος· διὰ τὴν ἀπομίμησιν ταύτην ἐν κρυπτῷ καὶ παραδύσῳ πρῆτομένην, ἀδρῶς μισθοδοτοῦνται.

θά δυνήσῃμεν, χωρὶς ν' ἀπολέσωμεν τὸν ἰδιάζον-
τα αὐτῷ τύπον, ἐνταυτῷ δὲ καὶ τινὰ ἐξαιρετικὰ
συστατικά του· τοὺς δὲ φόβους οὓς τινὰς συνή-
θως οὗτος παρέχει εἰς τοὺς πλείστους σταφιδο-
κτῆμονας περὶ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιτυχίαν του,
ἰδιαζόντως δὲ διὰ τὴν παράλογον καὶ ἐνίοτε
ἀπὸ τῆς γεύσεως καὶ ὁσμῆς τοῦ θεοῦ γενομένην ἐξ
αὐτῆς ταύτης τῆς χημικῆς ἀποσυνθέσεως ἐν τῇ
ζυμώσει του, τοὺς φόβους λέγω τούτους δύναται
τις νὰ ἀποσοβῇ καὶ μετ' ἀκραδάντου πεποι-
θήσεως νὰ βασισθῇ, ἐὰν λάβῃ ὡς γνώμονα τὸν
κάτωθεν περιγραφόμενον τρόπον τῆς κατασκευῆς
τοῦ σταφιδίου, οὗ καὶ αὐτὸ τὸ κατάστημα τῆς
ἐν Πάτραις Οἰοποιᾶς ἐπιτυχῶς ἐχρήσατο, ἀφ'
οὗ μετὰ πολλὰς παλινδρομήσεις καὶ ἱκανὰς ζη-
μίας ἐπὶ πολὺ ἐζημίωσεν. Τὴν ἐπὶ τὸ καθαρώτε-
ρον, καὶ εὐωδέστερον ἐπιτυχῇ κατασκευῇ του
κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐτελειοποίησε τὸ εἶρη-
μένον κατάστημα συνεπὶ τῶν πολλῶν δοκι-
μῶν· διὸ ὥφειλε συναισθανόμενον τὸν προορισμὸν
του καὶ ἀναλογιζόμενον τὸν λόγον τῆς συστά-
σεώς του, νὰ διακηρύττῃ ἐκάστοτε διὰ τῶν ἐφη-
μερίδων τὰς προόδους καὶ ἐπιτυχεῖς αὐτοῦ δοκι-
μᾶς, καὶ ὅχι ν' ἀποκρύπτῃ ταύτας λόγῳ κερδοσκοπίας
καὶ σιτισμοῦ ὀλιγίστων προσώπων ἐν αὐτῷ δια-
τηρουμένων· ἐν ᾧ οὐδὲ λεπτόν μέχρι τοῦδε οἱ
πραγματικοὶ μέτοχοι ἀπήλαυσαν. Ἡ κατασκευὴ
αὕτη, εἶναι σχεδὸν διάφορος ἐκείνης, καίτοι οὐκ ὀλί-
γας ὠφελείας· παρῆλθεν εἰς τοὺς ἀδελφούς μου ἐν
Πάτραις, ἐξοδευομένου τοῦ σταφιδίου οἴνου παν-
ταχοῦ ὡς Εὐρωπαϊκοῦ, μὴ ἐξαιρουμένων οὐδὲ αὐ-
τῶν τῶν ἐν Ἀθήναις ξενοδοχείων μὲ πλαστάς
Εὐρωπαϊκὰς ἐπιγραφὰς (étiquettes)· ἐν τούτοις
κατὰ ὑψηλότερον καθῆκον, ὅπως κατασταθῇ
κοινὸν καλὸν, σπεύδω ν' ἀνασύρω τὸν μέχρι τοῦ-
δε πέπλον τῆς μυστικότητος, συνάμα δὲ τῆς
ὠφελείας· εὐχόμενος προσέτι ἵνα πάντες οἱ ἐμπο-
ρευόμενοι τὸν ἐν Ἑλλάδι σταφιδίτην καὶ πρὸ
πάντων οἱ ἐν Κερκύρᾳ καὶ ἐν Ἀθήναις ξενόδο-
χοι, κατασταθῶσιν εὐτυχέστεροι ἡμῶν καὶ γί-
νωσι τρόπον τινὰ ἢ γέφυρα δι' ἧς νὰ συσταθῶ-
σιν ἐν Εὐρώπῃ οἱ Ἑλληνικοὶ οἶνοι καὶ προπάν-
των ὁ σταφιδίτης· ὅστις διὰ τὰ ἐξαιρέτα προ-
τερήματά του δύναται νὰ προτιμηθῇ παντὸς
ἄλλου Εὐρωπαϊκοῦ ἐξ ἀπομιμήσεως προερχομένου.

Ὁ σταφιδίτης οἶνος εἰς τὴν κατασκευὴν του,
διὰ τὸ πολὺ ζάχαρι πρὸ πάντων τὸ τοῦ ἀχα-
ράκτου σταφιδοκαρποῦ (πολλῷ δὲ μᾶλλον ἐκ
ξηρῶν τόπων προερχομένου) καὶ διὰ τὴν ὀλίγην
βυρσοδεφικὴν οὐσίαν, ἀμφίβολος ἀποβαίνει πολ-

λάκις, διὸ δεῖται μεγάλης προσοχῆς καὶ περιποι-
ήσεως. Ἐπομένως, ἡ διὰ γλευκομέτρου ἐξέτασις
τοῦ γλεύκου, ὡς ἐν τοῖς ἐμπροσθεν διέλαβον,
ἔχει μεγαλητέραν ὑπόστασιν ἐνταῦθα, καθότι
ἡ διὰ τούτου ὑποδεκνυομένη πυκνότης, ὡς μὴ
ὑπαρχουσῶν πολλῶν ἑτερογενῶν οὐσιῶν, πλη-
σιάζει κατὰ τὸ μᾶλλον εἰς τὴν πραγματικὴν
ποσότητα τῆς ζακχάρως τοῦ γλεύκου. Ὅθεν ὁ
οἴνοποιος ὁ ἐπιχειρῶν τὴν κατασκευὴν τοῦ στα-
φιδίου, ὀφείλει σὺν τοῖς ἄλλοις νὰ μὴ λησμονῇ
οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν τὴν καταμέτρησίν του, ὅπως,
γνωρίζων τὴν πυκνότητα τοῦ κατὰ πρῶτον ἐκ-
θλίβοντος σταφιδίου γλεύκου συγκροτῶ τοῦτο
μετὰ τοῦ δευτέρου, ἥτοι τοῦ τσιπουρίτου
λεγομένου. Ἄνευ δὲ τούτου θέλει ἀπολαύσει
τοιούτου γλεύκου, ὅπερ θέλει παραγάγῃ λίαν
πνευματώδη οἶνον καὶ πηκτὸν (très-fort) ὡς
μὴ δυναμένης τῆς περισσεύσεως τῆς ζακχάρως νὰ
διαλυθῇ, καὶ ἐπομένως ἔχει ἀνάγκην ἐπιτετη-
δευμένης γνώσεως καὶ προσοχῆς εἰς τὴν μετὰ
ταῦτα κατεργασίαν, ὅπως ὑπερπηδῇ τὰ ἐσκαμ-
μένα τῆς προβληματικῆς θέσεως τοῦ οἴνου. Διότι,
εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ οἶνος καθὼ παχύρευστος,
ἐν τῇ πρωτοετεί ταύτῃ κατεργασία του, παρί-
σταται βαρύσμος καὶ ἄρκετὰ καλὸς (ὁμοιάζων
πολὺ τὸν τῆς Μαλάγας), δὲν δύναται ὁμοῦ νὰ
κατεργασθῇ προσηκόντως εἰς τὸν μετέπειτα χρό-
νον καὶ διατηρηθῇ εἰς τὰ ἐπιόντα ἔτη, ἐκτὸς ὀλί-
γων ἐξαιρέσεων· διότι ἐξ αὐτοῦ ἐλλείπουσι στοι-
χεῖα τινὰ οὐσιώδη ἄνευ τῶν ὁποίων τὸ ἐν τῷ
οἴνῳ χημικὸν ἐργαστήριον δὲν ἐνεργεῖ. Πρὸς
ἀποφυγὴν ὅθεν τούτων ἀπάντων ἐτράπην ἐτέραν
ὁδόν, ἧς τὰ ἀποτελέσματα βεβαιωθέντα, ἐδι-
καίωσαν πληρέστατα τὴν ἀπολαβὴν τῶν κό-
πων μου.

Ὅποταν προτίθεται νὰ κατασκευάσῃ λευκὸν
σταφιδίτην οἶνον, ὅσον ἀφ' ἐνὸς ἀποφεύγῃ τὰς
αἰώρους καὶ σεσηπυῖας σταφυλὰς τοῦ σταφιδο-
καρποῦ, τόσον ἀφ' ἑτέρου τὰς τοῦ ἀχαράκτου,
ἐκτὸς ἐὰν αὗται προέρχωνται ἐκ βαλτωδῶν
τόπων· ἀπεναντίας προτιμῶ τὰς ὠρίμους τοῦ
κεχαρχγμένου σταφιδοκαρποῦ, ἢ ἐν ἀνάγκῃ ἐξ
ἡμισείας κεχαρχγμένου καὶ ἀχαράκτου. Ἀνα-
μιγνύων δὲ κατὰ τὸ ἐν τρίτον τῆς ποσότητός
των καὶ σταφυλὰς οἰασθήποτε ἀμπέλου, ἐπιχει-
ρῶ τὸ πάτημα τούτων. Τὰ δὲ στέμφυλά των
ἐκθλίβας διὰ σιδηροῦ, ἢ ξυλίνου πιεστηρίου, καὶ
ἐξαγαγὼν τὸν λεγόμενον τσιπουρίτην, ἀναμι-
γνύω μετὰ τοῦ ὅλου γλεύκου καὶ κατόπιν ἐν-
θέτω εἰς τὰ οἴνοβαρελα. Ἐν περιπτώσει δὲ καθ'

ήν, ώριμοι ἀμπελοσταφυλαὶ δὲν εὐρίσκονται, τοῦ σταφιδόκαρπου ώριμάζοντος πρότερον, ἐγκαταλείπω ἐπ' ὀλίγον κενὰ τὰ οἰνοθάρελα, ὅπως ὑπερπληρώσω ταῦτα κατόπιν διὰ γλεύκους ἀμπελοσταφυλῆς.

Ὅποταν δὲ πρόκειται νὰ κατασκευάσω ξανθὸν σταφιδίτην (μέλανα μὴ γενόμενον), οὐδόλως φροντίζω περὶ σταφυλῆς κεχαραγμένης ἢ ἀχαράκτου (προτιμῶ ὅμως τὰς τοῦ ἀχαράκτου). Προσέχω μόνον νὰ παρενθέτω ἐντὸς τοῦ κάδου μαύρας στιφυλάς 10 τῆς 0° (τοῦλάχιστον (ἐπὶ τούτῳ προτιμητέα ἡ μαυροδάκη) — ὅχι μόνον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ χρώματος, ἀλλὰ διὰ τὰς ἄλλας οὐσίας τὰς ἐν αὐταῖς ἐμπεριεχομένας. Κατεργασίας δὲ γενομένης ἐπὶ 3—5 ἡμέρας καθ' ὃν τρόπον περὶ μέλανος ἀνέφερον, μεταγγίζω ἐκ τοῦ κάδου πρὸς τὰ οἰνοθάρελα. Τὴν δὲ περίπτωσιν τῆς ἐλλείψεως τῶν σταφυλῶν οἰκονομῶ ἀφίνων τὰ οἰνοθάρελα κατὰ τὸ 1] $\frac{1}{2}$ κενὰ, ὅπως συμπληρώσω ταῦτα διὰ μέλανος οἴνου ἐξαχθησομένου μετέπειτα ἐκ τοῦ κάδου.

Οὕτω πως ἐντεθεὶς καὶ κατεργασθεὶς ὁ σταφιδίτης οἶνος δύναται νὰ δεχθῇ κατὰ τὸν χειμῶνα τὰς μεταγγίσεις, καθ' ὃν τρόπον ἐν τοῖς ἐμπροσθεν ἐξέθεσα, μὲ τὴν διαφορὰν μόνον τοῦ νὰ μὴ ὑπερπληρώνωνται τὰ πλυνόμενα οἰνοδοχεῖα δι' ἀτμῶν καιομένου θείου (θειώδους ὀξέος) ὥς τοὺς λοιποὺς οἶνους, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς βαρυόσμου καὶ θειώδους ἐκείνης ὁσμῆς τῆς ἐκάστοτε παρουσιαζομένης εἰς τὸν σταφιδίτην οἶνον.

Ἐκ τῶν παρουσιαζομένων ἐν τῇ Ἐκθέσει τῶν Ὀλυμπίων τοῦ 1870 ὀλίγων δειγμάτων σταφιδίτου λευκοῦ καὶ ξανθοῦ δύνανται οἱ κύριοι ἐλλανοδίκαὶ μετὰ προηγουμένην ἀσκητὴν νὰ γνωρίσωσιν ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν μοναδικὴν ποιότητά του κατὰ τε τὴν γεῦσιν, ὀσμὴν, καὶ πνευματικὴν δύναμιν, νὰ ὁμολογήσωσιν ἐπιμένως, ὅτι ἐν Ἑλλάδι ὁ σταφιδίτης ἐξαγόμενος εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸ πάντων δὲ ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἀρκτῶα Εὐρώπῃ, ἐν οἷς γίνεται κατανάλωσις Ἰσπανικῶν οἴνων, καὶ ἀνταγωνιζόμενος μετ' αὐτῶν, δύναται νὰ καταβάλῃ τούτους· καθότι ἐκεῖνοι μὲν εἶναι κατασκευαστοὶ καὶ παρείσκατοι (manipulation) οὗτος δὲ καθὼ φυσικὸς, δύναται παλαιούμενος νὰ παρουσιάσῃ ὅλην αὐτοῦ τὴν τελειότητα καὶ φυσικὴν ἀνάπτυξιν καθὼς ἐπίσης τὰ ἰδιαίτερα αὐτοῦ καλὰ συστατικὰ στοιχεῖα· διὸ πρὸς ἐπιτυχίαν ὀφείλεται μεγίστη προσοχὴ καὶ μέριμνα πρὸς τε τὰς σταφυλάς καὶ τὴν τεχνικὴν αὐτοῦ κατεργασίαν, ὅπως ἐν

ἀρχῇ γίνῃ εὐπρόσδεκτος ἀποκτῶν καλὴν φήμην· ἥδη ὅμως ἀρκετὴ κατανάλωσις τούτου γίνεται ἐν Πατρίαις καὶ ζωντὰ ἐπιζητήσεις ἀπὸ τοῦς ἐκάστοτε Ἀγγλοῦς ἐρχομένους πρὸς φόρτωσιν ξηροῦ σταφιδόκαρπου.

ΚΕΦ. Ε'.

Περὶ γλευκομέτρου καὶ τῆς χρήσεως αὐτοῦ.

Ὅσον κοινοτάτη εἶναι ἐν Ἑλλάδι ἡ χρῆσις τοῦ ἀραιομέτρου τοῦ Βωμέ (κοινῶς λεγομένου γράδου) διὰ τὴν καταμέτρησιν τῶν οἰνοπνευμάτων, τόσον σπανία ἡ χρῆσις τοῦ σπουδαιοτάτου παρ' ἡμῖν γλευκομέτρου· ὅπως λοιπὸν ἔχωσι γνῶσιν τούτου οἱ μὴ εἰδότες, σπεύδω ἐν ὀλίγοις νὰ ἐκθέσω τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς καὶ χρήσεώς του.

Τὸ γλευκόμετρον εἶναι καθ' ὅλα ὅμοιον μὲ τὸ ἀραιόμετρον τοῦ Baume, γράδου παρὰ πᾶσι λεγόμενον. Συνίσταται δηλαδὴ καὶ τοῦτο ἐξ ὑελίνου κυλίνδρου ἐπιμήκους, ἐν ᾧ εἰσὶν ἐγγεγραμμένοι οἱ διάφοροι βαθμοὶ ἀντιθέτως ἐκείνου τοῦ τῶν οἰνοπνευμάτων Ἀρχίζοντες δηλονότι ἐκ τῆς κορυφῆς (καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς βάσεως) ἐν ᾗ εἶναι σημειωμένος ὁ βαθμὸς 0° . προχωροῦμεν πρὸς τὴν βάσιν διὰ τῆς σημειώσεως αὐξαντος ἀριθμοῦ βαθμῶν κατὰ πεντάδας $5, 10^{\circ}, 15^{\circ}, 20^{\circ}, 25^{\circ}, 30^{\circ}, 35^{\circ}, 40^{\circ}$, ἀνώτερος δὲ τούτου βαθμὸς εἶναι ὁ 40° . Προσέτι συνίσταται τὸ γλευκόμετρον καὶ ἐκ μικρᾶς ὑελίνης σφαίρας κάτωθεν· τούτέστιν, μετὰ τοῦ ὑελίνου κυλίνδρου προσκολλᾶται ἕρματι. Ἡ ὑελίνος αὕτη σφαῖρα πληροῦται συνήθως μὲ μικρὰ σφαιρίδια (χόνδρους) μολύβδου (σχάγια κοινῶς) ὠρισμένου βάρους, ὅπως τοῦτο κρατεῖται ὀρθὸν ἐν τῇ βυθίσει του.

Ὁ τρόπος δὲ τῆς ἐγγραφῆς τῶν σημειωμένων βαθμῶν διαφέρει πολὺ ἐκείνου, ὃν μεταχειρίζονται ἐν τῷ γράδῳ τῶν οἰνοπνευμάτων· καθότι εἰς τοῦτο λυμβάνοντες καθαρὸν ὕδωρ ψυχρὰν μ.ᾶς ὠρισμένης μονάδος (τούτέστιν ὀκάδας, λίτρας, δράμια...) ἴσα μέρη, ἐμβυθίζουσιν ἐν αὐτῷ τὸ γλευκόμετρον, ὅπερ βεβαίως εὐρίσκον λίαν ἀραιὸν τὸ ὕδωρ βυθίζεται ὀλόκληρον μέχρι κορυφῆς· ἐπὶ τοῦ σημείου δὲ ἐφ' ᾧ ἐφάπτεται ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὕδατος σημειοῦσι τὸν βαθμὸν 0° . Λαμβάνοντες δὲ πέντε μονάδας (τῆς τοῦ ὕδατος ληφθείσης) σεραπίου, ἐρρίπτουσιν εἰς

τὸ ποσὸν τοῦ ὕδατος, γενομένου ἤδη πυκνοτέρου, καὶ ἐμβυθίσαντες πάλιν τὸ γλευκόμετρον σημειοῦσι τὸ σταθερὸν σημεῖον ὅπερ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὕδατος ἐφάπτεται· εἴτα δὲ ἑτέρας πέντε μονάδας σερapiίου προσθέσαντες, σημειοῦσι καὶ πάλιν τὸ σημεῖον τῆς στάσεως· ἐξακολουθοῦσι δὲ νὰ πράττωσι τοῦτο μέρος οὗ φθάσωσιν εἰς τὸ ποσὸν τῶν βαθμῶν 40°.

Ἐπὶ παραδείγματι· εἰάν ἔλαβον ὡς μονάδα τὰς ὀκάδας, ἐμβυθίζουσι τὸ γλευκόμετρον εἰς 100 ὀκάδ. ὕδατος ψυχροῦ καὶ ἐκεῖ σημειοῦσι 0°· προσθέσαντες δὲ πέντε ὀκάδας σερapiίου, βλέπουσι τὸ γλευκόμετρον ποῦ ἐσταμάτησεν ἐν τῇ βυθίσει (διότι ἤδη ἐμβυθισθὲν θὰ ἐξέχῃ ὀλίγον ἢ κορυφή του, καθὼς πυκνοτέρου καταστάτος τοῦ ὕδατος)· καὶ ἐκεῖ σημειοῦσι βαθμὸν 5°· εἴτα λαβόντες ἑτέρας πέντε ὀκάδας σερapiίου, βλέπουσι καὶ πάλιν ποῦ σταματᾷ τὸ ἐμβυθιζόμενον γλευκόμετρον· ἐκεῖ δὲ σημειοῦσι βαθμὸν 10°. Οὕτω πως ἀνὰ πεντάδα ἐξακολουθοῦντες μέχρι τοῦ βαθμοῦ 40°. Ὑπολογίσαντες δὲ κατόπιν τὰ μεταξὺ τῶν σημειωθέντων ἀριθμῶν κενὰ διαστήματα, διήρσαν ταῦτα ἀνὰ ἑαστὸν εἰς 5 ἴσα μέρη, καὶ ἐνεχάραξαν μικρὰς τινὰς γραμμὰς. Οὕτω λοιπὸν συμπληρωθὲν τὰ γλευκόμετρον μᾶς δεικνύει ὁποῖος βαθμὸς πυκνότητος ἐνυπάρχει εἰς τὸ δεῖνξ ρευστὸν, τοῦτέστιν ὅποση ποσότης ζακχάρεως ἐπὶ 100 ἴσα μέρη ληφθείσης μονάδος τινος οἷας δῆποτε, κατ' ἀρέσκειν. Ἐπειδὴ ὁμῶς τὸ γλεῦκος πρὸς τοῖς ἄλλοις δὲν ἐμπεριέχει μόνον ζάκχαρι, ἀλλὰ καὶ ἄλλας οὐσίας, αἵτινες τὸ καθιστῶσιν ἔτι πυκνότερον τοῦ πραγματικοῦ· ἀνάγκη ὅθεν καθίσταται νὰ γνωσθῇ ἡ ποσότης τῶν ἐν αὐτῷ ἑτερογενῶν οὐσιῶν, ὅπως μὴ ἐσφαλμένως δεικνύῃ τὸ γλευκόμετρον. Κατὰ διαφόρους λοιπὸν ἐρεῖνας καὶ δοκιμὰς ἐγνώσθη ὅτι οὐδέποτε αὐταὶ ὑπερβαίνουνσι τὸ ποσὸν 15 τοῖς 0/0 τοῦ μετρομένου γλεῦκος, οὐδὲ ἔλαττον τοῦ ποσοῦ 10 ἐπὶ τοῖς 0/0. Ἐντεῦθεν κατ' ἀκριβεῖς δοκιμὰς ἄστινας ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου γλεῦκος ἔκαμον, εἶδον ὅτι εἰάν τοῦτο προήρχετο ἀπὸ βαλτώδεις σταφυλὰς ἐχούσας 80—90 ἐπὶ τοῖς 0/0 τὸ ὕδρες στοιχεῖον, μοὶ παρεῖχε πάντοτε 12 τοῖς 0/0 κατὰ μέσον ὅρον ἑτερογενεῖς οὐσίας· εἰάν ὁμῶς προήρχετο ἐκ σταφυλῶν μελιτωδῶν, ἀπὸ ξηρῶς καὶ ἡφαιστιογενεῖς τόπους ἐχούσων τὸ ὕδρες στοιχεῖον 65—80 ἐπὶ τοῖς 0/0 μοὶ παρεῖχε τὸ γλεῦκος 15 ἐπὶ τοῖς 0/0 ἑτερογενεῖς οὐσίας· ἀναλόγως ὅθεν τῆς θέσεως ἀνάγκη κα-

θίσταται ν' ἀφαιρῇται τὸ ποσὸν τοῦτο ἐκ τοῦ δεικνυμένου ποσοῦ ὑπὸ τοῦ γλευκομέτρου.

Ἐτέρα δὲ παρατήρησις ὡς πρὸς τὸ γλεῦκος εἶναι ὅτι δὲν πρέπει τοῦτο νὰ ᾔηται θερμὸν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς καταμετρήσεώς του, ἀλλὰ πάντοτε μεταξὺ τοῦ βαθμοῦ 12° — 18° τοῦ Ῥεωμόρου θερμοκρασίας. Τούτου ἕνεκεν ἕκαστος δοκιμάζων τὴν καταμέτρησιν ὀφείλει νὰ ἐμβυθίζῃ τὸν δοκιμαστήρα (érouvette) ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ὑπάρχει τὸ γλεῦκος, εἰς λεκάνην ψυχροῦ ὕδατος, ὅπως καταβιδάξῃ τὴν τυχὸν ἐνυπάρχουσαν ὑψωμένην θερμοκρασίαν ἕνεκα τῆς ζυμώσεως τοῦ δοκιμασθητομένου γλεῦκος. Ἐν τῇ καταμέτρῃ δὲ τῆς ἐν τῷ γλεῦκει ζακχάρεως ὑπὸ τοῦ γλευκομέτρου, ἡδύνατό τις πλησιέστερον νὰ προσεγγίσῃ εἰς τὴν πραγματικὴν καὶ ἀληθῆ ποσότητα, εἰάν ἐλάμβανεν ἑκάστοτε τὴν ὑπομνήν νὰ δυνάμει τὸ δοκιμασθησόμενον γλεῦκος διὰ λεπτοῦ πανίου, καὶ κατόπιν ἐνθέσῃ τοῦτο ἐντὸς ψυχροῦ ὕδατος.

Ἐάν τὸ στενὸν τοῦ φύλλου μοὶ ἐπέτρεπε, καὶ ὁ σκοπὸς τῆς παρούσης ἐκθέσεως μου πρὸς τοὺς Κ^ος. Ἑλλανοδίκας δὲν παρέκλινε τῆς τροχιάς τοῦ σκοποῦρένου, ἤθελον ἐπιπροθέσει ἀκριβῆ πῖνακα τῶν διαφορῶν ἐργασιῶν μου ἐπὶ τῆς κατὰ μέσον ὅρον ποσότητος τῆς ζακχάρεως τοῦ γλεῦκος, ἐμφαίνοντα οὐ μόνον τὸ ποσὸν τοῦτο κατὰ τοὺς διαφόρους τόπους ἐν Ἑλλάδι, ἀλλὰ συνάμα καὶ τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ οἶνοπνεύματος, ὅπερ ἐμπεριέχουσιν οἱ διάφοροι οἶνοι τῆς Ἑλλάδος κατ' ἀναλογίαν τῆς θερμότητος, τοῦ κλίματος καὶ τοῦ εἶδους τῆς σταφυλῆς. Τὰ δὲ ἐξαγόμενα τῶν ποσοτήτων τούτων, τοσούτων οὐσιωδῶς διαφέρουσιν ἐν τῷ ἡμετέρῳ κλίματι, ἀπὸ ἐκεῖνα τῶν Εὐρωπαϊκῶν, ὥστε εἰάν μοὶ δοθῇ εἰσέτι ἀνάλογος ὕλικός καιρὸς θέλω συμπληρώσει ἀπάσας τὰς πρακτικὰς ἀναλύσεις μου, καὶ ἐπομένως δυνήτω νὰ ἐκδώσω σύντομον ἐγχειρίδιον τῆς ποσοτικῆς καταστάσεως τῶν ἐν Ἑλλάδι οἶνων καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

Ἡδη, ἐναπόκειται εἰς τοὺς Κ^ος. Ἑλλανοδίκας νὰ ἐκτιμήσωσιν ἀρκούντως οὐ μόνον τὰ παρούσιαζόμενα δείγματα τοῦ οἴνου, ἀλλὰ συνάμα νὰ ἐλφέρωσι γνώμην καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐγχειριδίου διὰ τε τὴν πρωτοτυπίαν, καὶ κοινωφελῆ αὐτοῦ σκοπὸν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Ἰουλίου 1870.

Ι. Κ. ΤΣΗΠΟΥΡΙΑΣ.